

KIJKEN NAAR HET MEDITATIEDOEK

VOORWOORD

Van meetaf aan werd bij het voorbereiden van onze Ankerdagen gezocht naar een middel om onze spiritualiteit van de parochie ook te visualiseren, en leefde de idee om dat te doen via een meditatiedoek. De traditie van meditatiedoeken komt eigenlijk uit de Middeleeuwen, waar tijdens de vastenperiode het hoogkoor werd afgeschermd, en pas met de paasdagen terug open werd gesteld. Dit gebeurde vaak aan de hand van meditatiedoeken, die het lijden van Christus visualiseerden en een aanzet waren tot bezinning hierop. In de laatste decennia werd deze traditie terug opgenomen in de landen van het Zuiden, waar christenen hun realiteit en hun bijbelse inspiratie met elkaar verbonden en zo visueel maakten. Verschillende meditatie- of hongerdoeken werden van daaruit ook binnen de Europese kerken verspreid, (o.m. vanuit Broederlijk Delen) en werden ook hier een populaire werkvorm tijdens de vastenperiode. Wij spraken de Brugse kunstenaar Greet Bosschaert aan om voor ons zo'n meditatiedoek te maken. Er kwamen een aantal gesprekken waarin ideeën verzameld werden, waarna Greet aan het werk ging. Het resultaat mag er zijn! We kunnen onze visie er perfect in herkennen en we vinden het mooi!

Het is de bedoeling dat er met dit doek gewerkt wordt. Het is niet zomaar een kunstwerk dat onze kerk of vergaderruimte moet opsmukken: maar een middel dat aanzet tot bezinning en gesprek. Daarom ook deze kleine brochure: je vindt er wat aanzetten tot gesprek, en een stukje bezinning terwijl je naar het doek kijkt. Er is ook een diareeks beschikbaar, waarbij je bij het lezen van de tekst details van het doek kan projecteren.

EEN AANZET TOT GESPREK

Neem met je groep even de tijd om naar het doek te kijken, en vertel dan eens aan mekaar:

Wat je allemaal ziet op dit doek...

Wat je treft... en waarom...

Wat je niet verstaat...

Dit gesprek is alleen bedoeld als opwarming. Laat de groep maar rustig vertellen... Noteer eventueel een aantal elementen, vooral de vragen en moeilijkheden, dan kan je die in het gesprek achteraf weer opnemen. Als men hiermee klaar is, kan je de volgende tekst rustig lezen. (Eventueel kan je hierbij ook gebruik maken van de diareeks, om de details in evidentie te plaatsen)

EEN BEZINNING OM RUSTIG (VOOR) TE LEZEN

Een meditatieboek is als een spiegel waarin je kijkt en ziet waar wij mee bezig zijn als christen en als parochiegemeenschap in St.-Baafs, en waarbij het duidelijk kan worden waar het om gaat. Je moet dus niet alleen naar het doek kijken; je moet er doorheen kijken : naar je eigen leven, naar je engagement en naar het engagement van onze gemeenschap.

Het doek is opgebouwd in drie kringen, de drie elementen van de appel : de pele, de buitenkant zijn de dingen die we op het eerste gezicht zien gebeuren. Dat is al heel wat, maar niet genoeg om ons leven samen te vatten. Er is zoveel meer te zien en te vertellen... Dieper boren wij bij het vlees van de appel : dat is datgene wat de appel smaak- en waardevol maakt, wat wijst op kwaliteit. Op het doek zien wij de dingen die ons leven waarde geven, waar het om gaat in ons bezig zijn. Maar ook dat is niet genoeg. Om de eigen spirit die alles draagt, te vatten, moeten we nog dieper boren : naar de kern, het klokhuis van ons leven. Het klokhuis is dat wat we vaak vergeten, zelfs weggooien, maar waar onze diepste kracht en motivatie te vinden is. Kijken naar het leven van onze gemeenschap doen we dus in drie stapjes : we kijken naar de pele, naar het vlees en naar het klokhuis.

DE PELE

We beginnen onze verkenning aan de linkerkant van het doek. Huizen en appartementen, auto's en verkeersaders. Wie op St.-Baafs komt, kan er niet naast kijken : hier is alles volgebouwd, hier wonen vele mensen, meer dan 11.500. Sommigen maar even, anderen voor een langere tijd. Ze wonen hier dicht bij stad en station en snelweg, want velen moeten dagelijks het verkeer in om elders te gaan werken... En na het werk komen ze hier wonen in huizen en flatgebouwen. Heel wat blokken en wijken zijn getekend door anonimiteit. Buren zijn vaak vreemd en onbekend. St.-Baafs is doorgesneden door drukke verkeersaders : Gistelsesteenweg, Torhoutsesteenweg, expressweg, spoorweg. Het is niet veilig meer op straat, niet voor kinderen, niet voor bejaarden. En stilte is soms ver te zoeken. En tussen die huizen en appartementen staan nog twee gebouwen : ons parochiaal centrum en onze

kerk. Ze staat wat verdoken, onopvallend tussen de andere. Ze staan niet meer in het centrum en ze steken er niet torenhoog bovenuit. Twee van de vele gebouwen, maar ze verwijzen naar een gemeenschap van mensen : er bestaat hier een groep christenen, soms duidelijk openbaar, soms stil en verdoken, een bescheiden aanwezigheid tussen vele andere initiatieven die hier ook bestaan. • Heb je het ook gezien? In de kerk en het parochiaal centrum schijnt licht. Er straalt iets van uit. Niet omdat dit altijd zo is, - dat zou nogal pretentiefus zijn, maar omdat dit onze bestemming is. Er moet licht van ons uitgaan, licht van hoop en vrede, licht van verbondenheid en solidariteit. Als er wereld er niet beter van wordt, hebben wij geen reden van bestaan.

HET VLEES

We gaan naar het vlees van de appel via de herderstok onderaan het doek. Al tien jaar is de herderstok een vertrouwd gegeven in vele van onze gemeenschappen. Hij heeft een vaste plaats in lokalen en huizen en elk jaar, bij de startviering, wordt hij aangebracht als teken van het engagement dat wij willen opnemen. Hij zegt dat kerk geen zaak is van priesters alleen, maar van ons allemaal, dat wij allen geroepen zijn om te "herderen". Aan de herderstok hangt het anker, teken dat wij ons willen verankeren in de pele, het vlees en het klokhuis. In de pele, want dat is het leven van elke dag, alles was mensen dagelijks bezighoudt en beroert.

Met dit leven heeft onze inzet te maken. In het vlees, dat is in de waarden van ons samenleven, en wij geloven dat wij op dat vlak een bijdrage kunnen leveren. In het klokhuis, omdat wij geloven dat de kracht van ons engagement wortels heeft heel diep in ons, en buiten ons.

Wat zien we in het vlees van de appel. Anders gezegd: waar gaat het om in ons bezig zijn. Want het gaat om meer dan om organiseren en dingen doen en agenda's volboeken. Het is niet genoeg te zeggen wat we doen, maar waarom we het doen. Laten we dus even een rondgang maken in de tuin van waarden en motieven. We beginnen weer links van de herderstok. Kinderen kijken over het muurtje, bijna met de vraag: mogen wij ook meedoen? Is er toekomst ook voor ons?

Een eerste motief : veel van onze inzet heeft te maken met onze zorg voor een betere toekomst voor onze kinderen. Voor de mensen die na ons zullen komen, van wie wij misschien stil hopen dat zij de fakkel ooit zullen overnemen, en in elk geval dat zij van ons een leven zullen erven dat waarden-vol is. De twee kinderen zijn verschillend van huidskleur: zwart en blank, maar hand in hand en schouder aan schouder. Vreemd wordt vriend en klein is groot, in onze groep valt geen één uit de boot, zo zingt het lied. En daar gaat het om.

Verder zien we een postbode, een boodschapper, - in de bijbel zouden ze zeggen: een engel - met een brief met de sleutel van ons Woonproject. Het staat symbool voor ons tweede motief: de oproep van de minsten die net als de kinderen vragen : mogen wij er bij? Mogen wij hier ook thuis komen. De armen in ons midden stellen ons altijd deze vraag. En om hen is het te doen.

Verder is er het symbool van Broederlijk Delen, er zijn figuren uit het Zuiden, en de vlag van Chili. En al die tekens zeggen: Je staat niet alleen, je bent wereldwijd met ons verbonden. Wij trekken ons op aan jullie inzet. Trekken jullie je ook maar op aan ons geloof. In ons leven spreekt alles van solidariteit en verbondenheid over grenzen heen. Ook daar is het om te doen.

Bovenaan: een stille figuur alleen. Wij hebben het soms nodig om stil te vallen, heel alleen. Wie nooit eens stilvalt draait door als een machine. Onze manier van leven heeft te maken met een cultuur van innerlijkheid, bezinning, gebed.

Verdergaand: een groep zingende mensen. Niet omdat wij veel zingen op St.-Baafs, en niet omdat wij hier vijf koren hebben, maar omdat bezieling moet uitgezongen worden in psalmen, hymnen en liederen...

Nog verderop : een groep mensen, een gemeenschap. Gemeenschap vormen, waar mensen het opnemen voor elkaar, waar zij elkaar dragen, waar zij bij elkaar mogen thuiskomen. Ook daar gaat het om: ruimte vinden waar mensen mekaar graag mogen zien waar zij echte verbondenheid mogen beleven. In het midden van die gemeenschap staat een kruis, teken van de inspiratie die ons bezielt. In Jezus' Naam komen wij samen om te doen wat Hij gedaan heeft. Het moet aan ons te zien zijn dat het evangelie vandaag ook nog gebeurt.

Het kruis staat er ook als symbool voor al die kruisen die mensen, veraf en dichtbij, dragen. Veel van ons gemeenschapsleven werd ook tot stand gebracht rond het kruis van mensen : het kruis van ziekte en eenzaamheid, het kruis van het onrecht, het kruis van de leegte. En rond die kruisen stonden telkens mensen op en sloegen de handen in elkaar om te helpen dragen, om het te verlichten of weg te nemen. Daar gaat het ook vandaag nog om.

Terug bij de herderstok zien wij een figuur lezend in de bijbel. Misschien is hij net als toen opengeslagen bij de profeet Jesaia waar geschreven staat : "De Geest des Heren is over mij gekomen, Hij heeft mij gezalfd en gezonden om aan armen de blijde boodschap te brengen, aan blinden; dat ze mogen zien, aan lammen , dat ze zullen lopen. Om een genadejaar van de Heer af te kondigen." Een woord dat waar moet worden in ons bezig zijn.

In het vlees van de appel ontdekken wij een hele manier van leven waarbij wij liefhebben zoals Hij ons heeft liefgehad, waarbij wij elke mens tot zijn recht laten komen, te beginnen met de kleinsten en de zwaksten, waarbij wij in de stilte weer kracht opdoen om door te gaan. Deze manier van leven zal onze bijdrage zijn opdat mensen die hier wonen ook echt mogen thuiskomen bij zichzelf, bij elkaar en bij hun God. Maar daarvoor moeten wij nog wat dieper boren. Naar het klokhuis van ons leven.

HET KLOKHUIS

In het klokhuis staan alleen symbolen afgebeeld: licht en water, brood en vis. Wie bij de kern van zijn leven komt, vindt vaak geen woorden genoeg om het diepste diep uit te drukken, zelfs symbolen schieten tekort... Er brandt alleen een kaars, de paaskaars, Licht van het Leven dat schijnt in de duisternis.

Die kaars spreekt van Hem die zegt : hoe duister het in je leven ook mag zijn, Ik zal er altijd zijn. Maar ook : dat licht ben je ook voor anderen.

Er is een kruik met water, teken van het gewone, dat ooit in wijn veranderd werd. Die kruik spreekt van "Doe maar wat Hij je zeggen zal", met gewone dingen, die elkaar gegeven zijn, is feest te maken.

Er is brood, voedsel dat te delen is. Leven voor anderen. Dat brood ben je zelf, jij samen met je gemeenschap. Wekelijks klokhuismoment rond brood, om niet te vergeten en om dit te blijven doen en te zeggen : dat ben Ik, Neem en eet Mij. Ik ben er voor u.

Water van de doop, of het water van de storm, of van de wonderbare visvangst. Vissers van mensen zul je worden. Terloops : de vis, de Ichthus, is een van de oudste symbolen van Jezus Christus.

In het hart van ons leven komen we Hem op het spoor, en komt Hij ons tegemoet met niets anders dan zijn eigen Naam : "Ik zal er zijn voor u", onvoorwaardelijk en voor altijd. Zijn Naam op ons leven, opdat we Hem verder spreken en doen met de herderstok in de hand.

Af en toe hebben we klokhuismomenten nodig om ons te verankeren in God. We hebben ze hard nodig om niet krachteloos te worden zoals zout kan zijn. We hebben het nodig om af en toe een kaars te branden en te weten dat er iemand is bij wie we alles uit handen mogen geven omdat we weten dat Hij draagt. Maar we moeten ook weten : wij zijn vandaag dat Licht. We hebben het nodig om het teken te zien van het gebroken Brood - van Hem zich zich brak en deelde voor ons. Er zijn al tekenen genoeg die spreken van elk voor zich. Maar we moeten ook weten: dat brood zijn wij vandaag.

We hebben het nodig om in water te dopen, omdat ooit een volk door het water is getrokken op zoek naar een nieuwe manier van leven die "Ik ben er voor u" zichtbaar

maakt. Deze manier van leven moet vandaag aan ons te zien zijn. Het klokhuis is als een stilleven. Het vraagt in elk geval om stil te vallen.

TERUG NAAR DE PELE

Maar in het klokhuis blijf je niet. Met de herderstok in de hand, al herderend, gaan we terug naar de pele, naar ons dagelijks bezig zijn in St.-Baafs.

Naar onze huizen, onze leefgemeenschappen opdat mensen er mogen thuiskomen, opdat het evangelie,- al was het maar dat beetje dat wij er al van begrepen hebben, ook gedaan zou worden. Opdat de blinde er weer zicht mag krijgen op zichzelf en op zijn leven, op zijn medemens en op zijn God.

Opdat de lamme weer zal gaan, - en wij mee zullen gaan. Opdat er altijd weer gemeenschappen zullen zijn die zich verenigen rond vuur. Rond het vuur van het begin, de geestdrift van toen we nog goed wisten waar het om ging - en rond het vuur van de vriendschap van mensen die het beste willen voor een ander.

En daar zullen wij de Verrezene nabij weten, -onopvallend, incognito - maar Hij zal opnieuw gebeuren.

In de pele zullen wij bouwen aan een nieuwe manier van leven waar mensen elkaar graag zien en opkomen voor de minsten, en waar de techniek in dienst staat van beter samenleven met allen; waar onze kinderen zorgeloos mogen spelen en groeien in de geborgenheid van volwassenen. Er zal vrede uitgaan van ons samenleven en de Geest van 'Ik ben er voor u' zal ons overschaduw. En hij zal zien dat het goed is.

O ja, er staat ook tweemaal een hondje afgebeeld. De trouwe hond. Het vuur van het begin zal niet altijd voelbaar zijn. Wij zullen nog wel eens voor gesloten deuren staan. Het kloppen van de armen zal soms blijven zwaar wegen. De Verrezene zal niet altijd te voelen zijn. De sleur en de ontmoediging zullen nooit veraf zijn. Kijk dan naar het hondje van de trouw. Trek je eventjes terug in de stilte van het klokhuis. Laat je dan eventjes dragen door je gemeenschap. En neem de herderstok in de hand en ga door.

LEIDRAAD VOOR EEN GESPREK

Welke tekenen, taferelen raken mij het meest. En waarom?

Wat zou ik er nog bij tekenen? In de pele? In het vlees? In het klokhuis?

Waar kan ik moeilijk bij? En waarom?

CARLOS DESOETE Ankerdagen 2000